

หอสมุดวิทยาลัยครูสงขลา
SONGKHLA TEACHERS COLLEGE LIBRARY

ภาษาและวัฒนธรรมของมุสลิมในเมืองสงขลา

ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สถาบันราชภัฏสงขลา

คำนิยม

ภาคใต้ของประเทศไทย เป็นดินแดนคาบสมุทรที่เชื่อมต่อระหว่างทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย กับบริเวณอ่าวไทย ทะเลจีนใต้ มหาสมุทรแปซิฟิก ดินแดนแห่งนี้เป็นเส้นทางอารยธรรมโบราณ และมีความสำคัญต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะทางด้านศาสนาแล้ว ดินแดนแห่งนี้ได้รับหอดลัทธิความเชื่อและศาสนา คือ ศาสนาพราหมณ์ ศาสนาพุทธ และศาสนาอิสลาม ประชาชนในภาคใต้ยังคงศรัทธาในศาสนาดังกล่าว ที่เด่นชัดคือ ศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม ซึ่งปรากฏในชุมชนต่าง ๆ ทั่วภาคใต้

ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาหนึ่งที่ประชาชนจำนวนมากนับถือ ดังจะพบมากในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สตูลและสงขลา นอกจากนี้ก็กระจายทั่วไปตามจังหวัดต่าง ๆ ชุมชนใดที่เป็นชุมชนมุสลิม การสืบทอดวัฒนธรรมก็ยังคงลักษณะเฉพาะของตนอย่างเห็นได้ชัด เช่น ภาษา ระเบียบประเพณี ศาสนปฏิบัติ เป็นต้น ในชุมชนบ้านบนบ้านกลาง และบ้านนอก ของเขตเทศบาลเมืองสงขลา เป็นชุมชนมุสลิมที่ยังคงรักษา วัฒนธรรมตลอดจนภาษาของตนเอง ได้ระดับหนึ่งท่ามกลางวัฒนธรรมของสังคมเมืองที่มีความหลากหลาย

การที่ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมัย วิถิรุ่งโรจน์ ได้กำหนดหัวข้อวิจัยเรื่อง "ภาษาและวัฒนธรรมของมุสลิมใน เมืองสงขลา" จึงนับเป็นงานการศึกษาค้นคว้าที่ให้คุณค่าต่อวงการ ศึกษาและต่อ การเรียนการสอน ทั้งยังเป็นการปฏิบัติตามภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา อีกด้วย

(รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกรัษต์)

หัวหน้าคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สถาบันราชภัฏสงขลา

คำนำ

งานวิจัยเรื่อง "ภาษาและวัฒนธรรมของมุสลิมในเมืองสงขลา" นี้ สำเร็จลงด้วยความตั้งใจในการที่จะรวบรวมภาษาที่มุสลิมในเมืองสงขลาได้ใช้มาหลายยุคมาใช้กับภาษาไทยถิ่นสงขลา และรวบรวมวัฒนธรรมของมุสลิมในเมืองสงขลา โดยจัดเก็บข้อมูลจากมุสลิมในชุมชนบ้านบน บ้านกลาง และบ้านนอก ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นมุสลิมที่นับถือศาสนาอิสลามมาตั้งแต่บรรพบุรุษและเป็นชุมชนดั้งเดิม ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคม ที่จะส่งผลให้ภาษาและวัฒนธรรมมีแนวโน้มที่จะปรับเปลี่ยนไป จึงได้รวบรวมข้อมูลดังกล่าวมาศึกษาวิจัยไว้สำหรับให้ลูกหลานและชนรุ่นหลังได้ศึกษากันไป

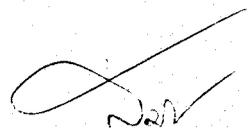
ขอขอบพระคุณอาจารย์อนันต์ อารีย์พงศ์ ที่ได้ชี้แนะตั้งแต่เริ่มแรก อาจารย์นุรีย์นสาและ อาจารย์อิสลิยาส มายุดิน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ และคุณมาหามะ อับดุลบารี ยีอรา ที่ได้ช่วยเหลือและแนะนำข้อมูลทางภาษา

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สมาน กิจนุวงศ์ โรงเรียนสงขลาวิทยาคม คุณสิทธิชน มัสดาบ คุณชิตีฮะวา สาระยะ ที่ได้ช่วยเหลือและแนะนำข้อมูลด้านวัฒนธรรม

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สุมา ทิพย์ธารา ที่ได้ช่วยในเรื่องบทคัดย่อภาษาอังกฤษ อาจารย์ประดับ พงศ์ไพบุลย์ ที่ให้เอกสารประกอบ อาจารย์สรุขย์ ฉายศิริพันธ์ ที่ออกแบบปก พร้อมทั้งขอขอบพระคุณผู้บอกข้อมูลทุกท่าน

ขอขอบพระคุณศูนย์วิจัยและบริการการศึกษา และศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏสงขลา ที่สนับสนุนการวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายขอขอบพระคุณ คุณประทีป วิถีรุ่งโรจน์ ที่ให้กำลังใจและความช่วยเหลืออย่างเต็มที่มาโดยตลอด ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

(พศ. สมัย วิถีรุ่งโรจน์)